

## SZÁD, Torna megye

1. A király.

2. 1241 — 1264 között. 1264-ben a királyé volt, IV. László cserélte el Jenő váráért, amint az egy 1406-i oklevélből kiderül (Zsk. II. 4789, vö. CD VII/2. 193.). Ezt a cserét ugyanazon oklevél szerint III. András és I. Lajos megerősítette. VARSIK szerint (II. 336.) a tornai erdőispánság vára volt, amely a tornagörgői kúria helyébe lépett.

3. A Miskolc — Szepes és a Gömör — Torna útvonalak találkozásánál állt (VARSIK, II. 336., DÉTSHY M.: Egy ismeretlen magyar vár — Szádvár. Herman O. Múzeum Évk. 8/1969. 143.).

4. 1319: Bárczay Fekete Miklós fia Latk mester (Dl. 40382.); 1333 — 38: Pongrác fia Bertalan (W 333., Dl. 64061.); 1360: Szobonya fia János mester (Dl. 16109.).

5. A várat úgy látszik Aba Amadé elfoglalta vagy látszólag kifogástalan ügylettel megszerezte, mert 1319 — 1360 között Sz királyi vár volt. Összhangban állt ezzel, hogy 1406-ban az érdekeltek okleveleik elvétele ellen tiltakoztak. CSÁNKI feltételezi, hogy a tiltakozásban Sz tévesen szerepelt Torna helyett (Cs. I. 236 — 237.).

6. Új felmérését DÉTSHY közli (i. h. 149.). A legkorábbi rész a középső, közel négyzetes felsővár, amely talán a 13. sz.-i erősség átépítésével a 14. sz. elején keletkezett. Ehhez fokozatosan toldhatták hozzá a 14. és 15. században a ny-i és k-i előváarakat (uo. 155.).